

**კონვენცია „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში
ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“
და მისი გავლენა ქართულ სისხლის სამართლის
კანონმდებლობაზე ძალადობით ჩადენილ
სამძაზვარეულ სისხლის დანაშაულების კონტექსტში**

ნოსებ გაბარაევი

1. შესავალი

კაცობრიობის განვითარების მიმდინარე ეტაპზე ცივილიზებული სამყაროსათვის ძალადობა კვლავ აქტუალური თემაა, რომლის წინააღმდეგ საბრძოლველად სახელმწიფოებს სჭირდებათ მნიშვნელოვანი ნაბიჯების გადადგმა, მათ შორის საერთაშორისო დონეზე.

სწორედ ამ რეალობამ განაპირობა „ქალთა წინააღმდეგ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“ კონვენციის (შემდგომში – „კონვენცია“) მიღება¹ 2011 წლის 11 მაისს. ე.წ. „სტამბოლის კონვენცია“ არის პირველი სავალდებულო საერთაშორისო დოკუმენტი, რომელიც ეხება ქალთა წინააღმდეგ ძალადობას, როგორც დისკრიმინაციის ფორმას ქალთა/ადამიანთა უფლებების წინააღმდეგ. კონვენცია სახელმწიფოებს ავალდებულებს, რომ ქალთა წინააღმდეგ და, ზოგადად, ოჯახური ძალადობა უნდა იყოს კოორდინებულად განხილული.

¹ „ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენცია“ (ე.წ. სტამბოლის კონვენცია), რომელიც ქალთა მიმართ ძალადობის საკითხების გარდა, ლგბტ, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე, ეთნიკურ და რელიგიურ უმცირესობათა წარმომადგენელი ქალების უფლებების დაცვის საკითხებსაც ანეხრიგებს, მოიცავს ასევე ისეთ ნორმებს, რომლებიც არა მხოლოდ დეკლარირებას, არამედ რეალური შედეგების მიღებას უკავშირდება და ასახავს ძალადობის ყველა ფორმას, მათ შორის ფსიქოლოგიურ, სოციალურ და ფიზიკურ ძალადობას, რომლებიც სქესობრივი ნიშნითაა მოტივირებული. იხ. [<http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures>], ნანახია 28.05.2018.

ევროპის საბჭოს ბევრმა ქვეყანამ მოაწერა კონვენციას ხელი. საქართველომ ამ კონვენციას ხელი მოაწერა 2014 წლის 19 ივნისს, საქართველოს პარლამენტმა კი მისი რატიფიცირება 2017 წლის 5 აპრილს მოახდინა.

საქართველოს მთავრობამ მოამზადა ყველა ის წინაპირობა, რაც საჭირო იყო საქართველოს პარლამენტის მიერ კონვენციის რატიფიკაციისა და კონვენციით გათვალისწინებული საერთაშორისო სტანდარტების დროულად დაწერგვისთვის ყოველდღიურ ცხოვრებაში. კონვენციის სარატიფიკაციო პროცედურების წარმართვის აუცილებლობით იქნა განპირობებული ქვეყნის შიდა კანონმდებლობის ჰარმონიზაცია კონვენციასთან და ეფექტიანი სამართლებრივი მექანიზმების ჩამოყალიბების აუცილებლობა ქვეყანაში ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობისაგან დაცვის კუთხით, რისი ვალდებულებაც გათვალისწინებულია კონვენციით.

სწორედ ამ მიზნით, 2017 წლის 1 ივნისიდან ძალაში შევიდა სისხლის სამართლის კოდექსში განხორციელებული ცვლილებები, რომლებიც საქართველოს პარლამენტმა 2017 წლის 4 მაისს მიიღო. მასში კიდევ უფრო მკაფიოდ ჩამოყალიბდა სექსუალური და სქესობრივი ნიშნით მოტივირებული ძალადობის ჩადენის ფორმები.

ძირეული ცვლილებები შეეხო რამდენიმე კანონს, მათ შორის სისხლის სამართლის კოდექსის როგორც ზოგად ნაწილში მოცემულ დებულებებს, ისე კერძო ნაწილში XXII თავით (სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ) გათვალისწინებულ ცალკეულ დანაშაულებრივ შემადგენლობებს, რის შემდეგაც, ფაქტობრივად, დაიწყო ახალი ეტაპი ძალადობით ჩადენილი სქესობრივი დანაშაულების თეორიული და პრაქტიკული კვლევის სფეროში.

სისხლის სამართლის კოდექსში განხორციელებული ცვლილებებით, ერთი მხრივ, მოხდა ამ თავში გათვალისწინებული დანაშაულების ჰარმონიზება კონვენციის დებულებებთან, ხოლო, მეორე მხრივ, ცვლილებები გასცდა კონვენციის ჰარმონიზების მიზანს და შესაბამისობაში მოვიდა ევროპულ სახელმწიფოთა საუკეთესო პრაქტიკასთან.

კონვენციის რატიფიცირება და შესაბამის საკანონმდებლო ცვლილებათა პაკეტის პარლამენტში წარდგენა არის ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობისაგან დაცვის მომწესრიგებელი კანონმდებლობის ევროპეიზაციის ნიმუში. შემუშავებული ცვლილებებით განხორციელდა კონვენციით გათვალისწინებული დებულებების და კონვენციის მიზნების ასახვა კოდექსში.

2. რატომ კონვენცია?

ევროპის საბჭოს წევრ ქვეყნებში მცხოვრები ქალების მნიშვნელოვანი რაოდენობა ყოველდღიურად განიცდის ძალადობას. ხშირად ძალადობა სერიოზულ ფორმებს იღებს, როგორებიცაა: ოჯახში ძალადობა, სქესობრივი ძალადობა, გაუპატიურება და ა.შ. ფიზიკურის გარდა, ძალადობას შეიძლება ჰქონდეს ფსიქოლოგიური ხასიათი და შედეგობდეს სიტყვიერი შეურაცხყოფისაგან, იზოლაციისაგან, მუქარისაგან და ა.შ. კონვენცია მოიცავს ისეთ ნორმებს, რომლებიც არა მხოლოდ დეკლარირებას, არამედ რეალური შედეგების მიღებას უკავშირდება და ასახავს ძალადობის ყველა ფორმას, მათ შორის ფსიქოლოგიურ, სოციალურ და ფიზიკურ ძალადობას, რომლებიც სქესობრივი ნიშნით არის მოტივირებული. კონვენცია არის უნიკალური, უპრეცედენტო, ინოვაციური და ყოვლისმომცველი დოკუმენტი და ვრცელდება ქალთა მიმართ ძალადობის ყველა ფორმაზე, მათ შორის ოჯახურ ძალადობაზე.² იგი უზრუნველყოფს ქალთა მიმართ და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისათვის საჭირო სამართლებრივ საფუძველს, განსაზღვრავს პოლიტიკასა და ღონისძიებებს, რომლებიც საუკეთესო პრაქტიკას ეფუძნება.

კონვენცია იცავს ყველას უფლებას, იცხოვროს ძალადობისაგან თავისუფალ გარემოში და კრძალავს დისკრიმინაციის ყველა ფორმის საფუძველზე ჩადენილ ძალადობას, რაც თავისთავად გულისხმობს ქალის მიმართ ჩადენილ ძალადობასაც. ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის საქმეში ცენტრალური მნიშვნელობისაა ქალთა და მამაკაცთა შორის თანასწორობის უზრუნველყოფა, როგორც კანონმდებლობაში, ისე პრაქტიკაში. კონვენცია ძალაშია და მოქმედებს როგორც მშვიდობიან დროს, ისე შეიარაღებული კონფლიქტების მიმდინარეობისას.

3. გაუპატიურება, როგორც სექსუალური ძალადობის სახე

სისხლის სამართლის კოდექსის 2017 წლის 1 ივნისამდე მოქმედი რედაქციით, გაუპატიურება ნიშნავდა მხოლოდ სქესობრივ კავშირს საპირისპირო სქესის ადამიანებს შორის და ერთი და იმავე სქესის ადამიანებს შორის არსებულ სექსუალურ ძალადობას განიხილავდა სექსუალური ხასიათის

² მიუხედავად იმისა, რომ მამაკაცი შეიძლება მართლაც იყოს ოჯახში ძალადობის მსხვერპლი, ასეთი შემთხვევები ბევრად უფრო ნაკლებად გვხვდება, ვიდრე ქალთა მიმართ ძალადობა. ბუნებრივია, გაუპატიურების ობიექტიც შეიძლება იყოს როგორც ქალის, ისე მამაკაცის სქესობრივი თავისუფლება.

ძალმომრეობით მოქმედებდა, მოიხსენიებდა დისკრიმინაციული შინაარსის მქონე ისეთი ტერმინებით, როგორებიცაა: მამათმავლობა, ლესბოსელობა ან სხვაგვარი გაუკუღმართებული სექსუალური კონტაქტი.

კონვენციის დებულებების მოთხოვნათა შესაბამისად, სისხლის სამართლის კოდექსში ცვლილებების შეტანის შემდეგ, გაუპატიურებად ითვლება ნებისმიერი სახის სექსუალური პენეტრაცია სხეულის ნაწილის ან საგნის გამოყენებით, ჩადენილი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან დაზარალებულის უმწეობის გამოყენებით.

სისხლის სამართლის კოდექსში შესული ცვლილებებით, ახლებურად განისაზღვრა გაუპატიურების, როგორც დანაშაულის, შემადგენლობა, თუმცა უცვლელი დარჩა მისი ჩადენის ხერხები. სისხლის სამართლის კოდექსის 137-ე მუხლის პირველი ნაწილის დისპოზიცია ახლებური ინტერპრეტაციით შემდეგნაირად ჩამოყალიბდა: „გაუპატიურება, ესე იგი პირის სხეულში ნებისმიერი ფორმით სექსუალური ხასიათის შეღწევა სხეულის ნებისმიერი ნაწილის ან ნებისმიერი საგნის გამოყენებით, ჩადენილი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან დაზარალებულის უმწეობის გამოყენებით“.

ნათელია, რომ გაუპატიურების დეფინიცია მისი შინაარსის პროგრესულობასთან ერთად უფრო ზოგადი სახით, რთული შემადგენლობის ფორმით წარმოგვიდგება. სექსუალური შეღწევა (*penetration*) უფრო ფართო ცნებაა, ვიდრე „სქესობრივი კავშირი“, როგორც სამედიცინო ტერმინი, რაც კიდევ უფრო ამძაფრებს მისი თეორიული შინაარსის გაგების აუცილებლობას შემდგომ პრაქტიკულ საქმიანობაში ამ ტერმინის სწორად განმარტების კუთხით. ეს იმ ფონზე, როდესაც კანონში დარჩა სისხლის სამართლის კოდექსის 138-ე მუხლით გათვალისწინებული შემადგენლობა, რომელიც სისხლის სამართლის კოდექსის დღეს მოქმედი რედაქციით ითვალისწინებს სისხლისამართლებრივ პასუხისმგებლობას სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი ქმედებისთვის და აღარ შეიცავს ისეთი დისკრიმინაციული შინაარსის ტერმინებს გარკვეული სექსუალური ქმედებების აღსანიშნავად, როგორებიცაა: მამათმავლობა, ლესბოსელობა ან სხვაგვარი სექსუალური კონტაქტი გაუკუღმართებული ფორმით, რომელთა ჩადენის ძალადობრივი ხერხებიც გადმოცემულია გაუპატიურების ჩადენის ხერხების იდენტიურად.

სისხლის სამართლის კოდექსის 138-ე მუხლის დისპოზიციიდან დისკრიმინაციული შინაარსის ტერმინების ამოღება, გარკვეულწილად, ნაკარნახევია საქართველოს პარლამენტის მიერ ანტიდისკრიმინაციული კანონმდებლობის მიღების საჭიროებით, რაც გამომდინარეობს 2013 წელს ევროკავშირსა და

საქართველოს შორის ვიზალიბერალიზაციის სამოქმედო გეგმიდან.

საქართველოს ხელისუფლებამ აიღო ვალდებულება, მიეღოს ისეთი კანონი, რომელიც მიმართული იქნებოდა დისკრიმინაციის სხვადასხვა ფორმის, მათ შორის „სექსუალური ორიენტაციისა“ და „გენდერული იდენტობის“ ნიშნით, აღმოფხვრისკენ. სწორედ ამ მიზნით, 2014 წლის 2 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ“,³ რითაც პირდაპირ განისაზღვრა დისკრიმინაციის ცნება და სახეები.

4. გაუპატიურების, როგორც სისხლის სამართლის კოდექსით აკრძალული ქმედების, შემადგენლობა

ფაქტობრივად, გაუპატიურების ახალი საკანონმდებლო შემადგენლობა განიხილება როგორც ორი ქმედებისაგან შემდგარი:

- ა) სექსუალური შელწევა (პენეტრაცია) სხეულის ნაწილის ან საგნის გამოყენებით;
- ბ) ძალადობა, ძალადობის მუქარა ან დაზარალებულის უმწეო მდგომარეობის გამოყენება.

ცალ-ცალკე ამ ორი ქმედებიდან რომელიმეს ჩადენა არ არის გაუპატიურება. მხოლოდ სექსუალური ხასიათის შელწევა ან ძალადობის გამოყენება არ გვაძლევს გაუპატიურების შემადგენლობას. გაუპატიურების შემადგენლობა იქნება, თუ სექსუალური ხასიათის შელწევა ხდება ძალადობით, ძალადობის მუქარის ან დაზარალებულის უმწეო მდგომარეობის გამოყენებით.

გაუპატიურების დეფინიცია, მისი (ძველ რედაქციასთან შედარებით) პროგრესული შინაარსის მიუხედავად, სრულყოფილად მაინც ვერ პასუხობს სტამბოლის კონვენციის 36-ე მუხლის მოთხოვნებს.

გაუპატიურების საკანონმდებლო ჩანაწერი ქმედების სავალდებულო ნიშნად არ ითვალისწინებს იმ ადამიანის ნებაყოფლობით თანხმობას და ნების თავისუფალ გამოვლენას სექსუალურ პენეტრაციაზე, თუნდაც ძალადობის გამოყენებით, რომლის სხეულშიც ხდება სექსუალური ხასიათის შელწევა.

ამდენად, ეროვნულ საკანონმდებლო დონეზე სისხლის სამართლის კოდექსი უგულვებელყოფს იმ ადამიანის თავისუფალ ნებას, რომლის სხეულშიც ხორციელდება მეორე პირის მიერ სექსუალური ხასიათის შელწევა, თუნდაც ძალადობით და ტოვებს შესაძლებლობას, სისხლისსამართლებრივი წესით პასუხი

³ დაწვრილებით იხ. საქართველოს კანონი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ.

აგოს სექსუალური ხასიათის პენეტრაციული კავშირის ჩამდენმა მეორე პირმა იმ შემთხვევაში, როდესაც სექსუალური ხასიათის შელწევის ობიექტი თანახმაა ძალადობის ფორმით მის სხეულში სექსუალური ხასიათის შელწევაზე.

კონვენცია სექსუალური ხასიათის შელწევას (მიუხედავად იმისა, რომ ეს არის ადამიანის ჩვეულებრივი და ბუნებრივი სექსუალური ქცევა, რომელიც არ ეწინააღმდეგება სამართლის ნორმებს) მხოლოდ იმ შემთხვევაში თვლის დანაშაულად, როდესაც მისი ჩადენა ხდება პარტნიორის თავისუფალი ნების უგულებელყოფით და სისხლის სამართლის კოდექსის 137-ე მუხლში ჩამოთვლილი ხერხების გამოყენებით.

მიუხედავად იმისა, რომ სისხლის სამართლის კოდექსის 137-ე მუხლის დისპოზიციის ფორმალურად არაა მოხსენიებული ქმედების შემადგენელ ნაწილად იმ ადამიანის თავისუფალი ნების არარსებობა, რომლის სხეულშიც ხდება სექსუალური ხასიათის შელწევის განხორციელება ძალადობით, ფაქტობრივად, ქმედების დანაშაულად კვალიფიკაციისათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება პარტნიორის თავისუფალი ნების არსებობას, რომლის არსებობაც გამორიცხავს გაუპატიურების შემადგენლობას, თუნდაც სექსუალური ხასიათის შელწევა ხორციელდებოდეს ძალადობის გამოყენებით.

ასეთ დროს შეიძლება სახეზე იყოს მაზოხისტური⁴ მოთხოვნის ნებაცყოფლობითი დაკმაყოფილება, რაც გულისხმობს ადამიანის სპეციფიკურ მიდრეკილებას, რომლის დროსაც სექსუალური დაკმაყოფილების მისაღწევად აუცილებელია ტკივილის განცდა.

გაუპატიურების ჩადენის ხერხად მხოლოდ ძალადობის მითითება *a priori* არ გულისხმობს მეორე პირის თანხმობის არარსებობას, ვინაიდან ძალადობა შელწევის დროს შეიძლება იყოს ნებაცყოფლობითიც, რაც, სექსუალური ხასიათის შელწევისას გამოვლენილი ძალადობის ნებაცყოფლობითობის მიუხედავად, მაინც ქმნის გაუპატიურების შემადგენლობას მოქმედი რედაქციით.

სტამბოლის კონვენციაში⁵ (36-ე მუხლი) აღნიშნულია, რომ თანხმობა უნდა იყოს ნებაცყოფლობითი, როგორც ინდივიდის თავისუფალი ნების გამოვლენის შედეგი და მისი შეფასება უნდა მოხდეს არსებულ გარემოებათა გათვალისწინებით.

⁴ მაზოხიზმი (masochism) – ერთგვარი სექსობრივი უკუღმართობა, რომლის დროსაც სექსუალური დაკმაყოფილების მისაღწევად აუცილებელია ტკივილის განცდა, ავსტრიელი მწერლის, ზახერ-მაზოხის (L. Sacher-Masoch, 1836-1895 წწ.) გვარის მიხედვით, რომელმაც აღწერა მაზოხიზმი. სამოქალაქო განათლების ლექსიკონი, საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, იხ. [http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=6&t=19582], ნანახია 01.04.2018.

⁵ როგორც უკვე აღინიშნა, კონვენცია ხელმოსაწერად გაიხსნა 2011 წლის 11 მაისს. 2012 წლის 12 მარტს თურქეთმა პირველმა მოახდინა კონვენციის რატიფიცირება.

ევროპული პარლამენტის 2011 წლის 5 აპრილის რეზოლუცია „ევროკავშირის პოლიტიკის პრიორიტეტები და საფუძვლები ქალთა წინააღმდეგ ჩადენილ დანაშაულთან ბრძოლაში“⁶ პირდაპირ მოითხოვს წვერი სახელმწიფოებისაგან, რომ გაუპატიურება აღიარონ როგორც დანაშაული, რომელიც ჩადენილ იქნა დაზარალებულის თანხმობის გარეშე, უზრუნველყოფილ იქნეს ამ დანაშაულის ავტომატურად გამოძიება და გამოირიცხოს კულტურული, ტრადიციული თუ რელიგიური თავისებურებების გამოცხადება შემამსუბუქებელ გარემოებებად.

ადამიანის უფლებების ევროპული სასამართლო ადასტურებს, რომ მხოლოდ ძალადობაზე დამყარებული განსაზღვრება შეზღუდულია და არ იძლევა სექსუალური დანაშაულით დაზარალებულთა დაცვის ადეკვატურ საშუალებას, ხოლო თანხმობაზე დამყარებული განსაზღვრება უფრო ახლოს დგას ადამიანის უფლებების დაცვის პრინციპთან. კონვენციაში მკაფიოდ არის აღნიშნული, რომ სექსუალური სახის აქტი, ჩადენილი თანხმობის გარეშე, არის დანაშაული და ის უნდა იყოს კრიმინალიზებული, ანუ დაზარალებულის მხრიდან უარი, და არა დამნაშავეის მიერ ძალის გამოყენება, უნდა იყოს უმთავრესი ელემენტი ამ დანაშაულის დეფინიციის შემუშავების დროს.

ნათელია, რომ გაუპატიურების ქმედების ამსახველი დეფინიცია არ პასუხობს კონვენციის მიზნებს და არ გამოძინარეობს იმ სულისკვეთებიდან და გაცხადებული მიზნიდან, რაც საფუძვლად დაედო კონვენციის შექმნას და მასზე ხელმომწერ სახელმწიფოთა ამ შეთანხმების გარშემო გაერთიანებას.

კონვენციის მოქმედების მიზანი არ არის მოძალადე პარტნიორის დასჯა მაშინ, როდესაც ეს ძალადობა ხდება სექსუალური ხასიათის ძალადობის ობიექტის თანხმობით, ანუ იმ პირის თავისუფალი ნების გამოხატვით ძალადობრივი სექსუალური ხასიათის შელწევაზე, რომლის სხეულშიც ხორციელდება ამგვარი შინაარსის შელწევა.

ზემოაღნიშნული მსჯელობა ნათელი დადასტურებაა იმისა, რომ სისხლის სამართლის კოდექსის 137-ე მუხლის დისპოზიციის შინაარსი საჭიროებს სრულყოფილ ჰარმონიზაციას კონვენციის 36-ე მუხლის შინაარსთან, რაც, პირველ რიგში, უნდა განხორციელდეს დისპოზიციაში სათანადო დამატებითი ჩანაწერის გაკეთებით, კერძოდ, ეროვნული კანონმდებლობის დონეზე ქმედების გაუპატიურებად კვალიფიკაციისას არსებითი მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს იმ პირის თავისუფალი ნების საფუძველზე გაცხადებულ თანხმობას, რომლის სხეულშიც ხორციელდება სექსუალური ხასიათის შელწევა. ცვლილების

⁶ European Parliament Resolution of 5 April 2011 on priorities and outline of a new EU policy framework to fight violence against women (2010/2209(INI)), იხ. [www.ec.europa.eu]: ნანახია 03.04.2018.

ასახვის შემდეგ დისპოზიცია წარმოგვიდგება შემდეგი სახით: „გაუპატიურება, ესე იგი პირის ნებაყოფლობითი თანხმობის გარეშე მის სხეულში ნებისმიერი ფორმით სექსუალური ხასიათის შეღწევა სხეულის ნებისმიერი ნაწილის ან ნებისმიერი საგნის გამოყენებით, ჩადენილი ძალადობით, ძალადობის მუქარით ან დაზარალებულის უმწეობის გამოყენებით.“

ამდენად, მართებულია, რომ გაუპატიურების ახალი საკანონმდებლო შემადგენლობა კუმულაციურად განიხილებოდეს არა მხოლოდ ორი, არამედ როგორც სამი სავალდებულო ელემენტისაგან შემდგარი: პირის ნებაყოფლობითი თანხმობა + სექსუალური ხასიათის შეღწევა + ძალადობა, ძალადობის მუქარა ან დაზარალებულის უმწეო მდგომარეობის გამოყენება, რაც შეადგენს გაუპატიურებას. მხოლოდ სამივე ელემენტის არსებობა მოგვცემს გაუპატიურების დანაშაულებრივ შემადგენლობას.

5. მიზნის მნიშვნელობა სექსუალური ხასიათის შეღწევის დროს

თუ გაუპატიურების კანონისმიერი ცნება განიმარტება სიტყვასიტყვითი მნიშვნელობით, შეიძლება გაკეთდეს დასკვნა, რომ ქმედების გაუპატიურებად კვალიფიკაციისათვის მიზანს, როგორც სუბიექტური შემადგენლობის ელემენტს, მნიშვნელობა არა აქვს. მიუხედავად ამისა, დისპოზიციაში მითითებული შეღწევის „სექსუალური ხასიათი“, ფართო გაგებით, გულისხმობს შეღწევას სექსუალური მიზნებისთვის, რაც შეიძლება იყოს როგორც სიამოვნების მიღება, ისე სექსუალური ჟინის დაკმაყოფილება.

შესაბამისად, არა ყოველგვარი შეღწევა ჩაითვლება გაუპატიურებად, არამედ მხოლოდ იმგვარი ქმედება იძლევა გაუპატიურების შემადგენლობას, როდესაც დისპოზიციაში აღწერილი ხერხებით პენეტრაცია ხორციელდება სექსუალური მიზნებისთვის ან სექსუალური ლტოლვის გამო. შესაბამისად, ასეთი მიზნით განსაზღვრული ქმედება უნდა განვასხვავოთ იმდაგვარი შეღწევისაგან, როდესაც იგი ხორციელდება არა სექსუალური მიზნებისთვის, არამედ დასჯისთვის ან სასურველი ინფორმაციის, მტკიცებულების ან აღიარების მიღებისთვის, როდესაც შეღწევა არის ადამიანის მიერ რაიმე ქმედების ჩადენის ან არჩადენის იძულების საშუალება, რა დროსაც, მიუხედავად შეღწევადი ხასიათისა, ქმედება ჩადენის გარეგნული ნიშნებით და ფორმებით რომც ჰგავდეს გაუპატიურებას, თუ არ იქნა სპეციალური მიზანი (სუბიექტური ნიშანი), მოძალადე არ აგებს პასუხს გაუპატიურებისათვის. მან შეიძლება პასუხი აგოს წამებისთვის ან სხვა ძალადობრივი დანაშაულის ჩადენისათვის.

გაუპატიურების დისპოზიციის მოქმედი რედაქცია იმ პირობებში, როდესაც კანონმდებელი სახელდებით არ მიუთითებს შელწევის ჩამდენი პირის სექსუალურ მიზანზე (რაშიც იგულისხმება მაგ.: სიამოვნების მიღება, სექსუალური ჟინის დაკმაყოფილება და ა.შ.), ტოვებს შესაძლებლობას, რომ სექსუალური მიზნის გარეშე სექსუალური ხასიათის შელწევის ჩამდენი დაისაჯოს გაუპატიურებისთვის უფრო მსუბუქად, ვიდრე წამების ჩამდენი, ვინაიდან წამების დისპოზიცია შესაძლებლობას იძლევა, წამების ჩადენის ხერხი იყოს სექსუალური ხასიათის შელწევაც.

6. სექსუალური ხასიათის შელწევის სახეები და ფორმები

სისხლის სამართლის კოდექსში გამოყენებული ტერმინი – სექსუალური ხასიათის შელწევა, როგორც სექსუალური პენეტრაციის⁷ აღმნიშვნელი (*sexual penetration* – ქართულად – შელწევა), ზოგიერთი ქვეყნის კანონმდებლობაში მოიხსენება როგორც სექსობრივი აქტი, რაც იგივეა გერმანულად – *Geschlechtsverkehr*, ესპანურად – *relaciones sexuales*, ფრანგულად – *rappports sexuels* და ა.შ., რომლის დროსაც ადამიანის სხეულის ნაწილის ან სხვა რაიმე საგნის ჩასმა/შესმა ხდება ადამიანის ვაგინაში,⁸ ანუსში ან პირში (ამ შემთხვევაში სასქესო ორგანოს) ორალური გზით. მართალია, „სექსუალური შელწევა/პენეტრაცია (*penetration*)“ არის სამედიცინო ტერმინი, თუმცა მას უფრო ხშირად სამართლებრივი დანიშნულებით იყენებენ ძალადობრივი სექსუალური კონტაქტის აღნიშვნისას. სხვადასხვა ქვეყნის კანონმდებლობაში⁹ ის მოიხსენიება როგორც სექსობრივი კავშირი, გარყვნილი ქმდება და ასევე სხვა სამართლებრივად ევფემიზმური სიტყვებით (მაგ.: სხეულის ცოდნა), თუმცა თანამედროვე დემოკრატიული სახელმწიფოების უმეტესობა¹⁰ სისხლის სამართლის დებულებებში იყენებს ტერმინს – „სექსუალური პენეტრაცია“, რომელიც იგულისხმება უკანონო (ძალადობრივი), სექსობრივი აქტი; იმის გამო, რომ ეს არის ფართო ცნება (რომელიც შეიძლება მოიცავდეს და დაკვალიფიცირდეს სხვადასხვაგვარად), მოიცავს სექსუალური შელწევის ნებისმიერ ფორმას, მათ შორის ყველაზე მინიმალური ფორმით შელწევასაც კი.

⁷ English Dictionary [<http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/sexual-intercourse>], ნანახია 21.04.2018.

⁸ გ. გოგიჩაძე, სამედიცინო ტერმინოლოგიის ქართულ-ინგლისურ-რუსულ-ლათინური განმარტებითი ლექსიკონი. თბ., 2009, 496. [<http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=13&t=4417>], ნანახია 10.03.2018.

⁹ Criminal Codes of European Countries, [<http://www.legislationline.org>], ნანახია 02.04.2018.

¹⁰ Sexual Offences (Scotland) Act 2009, Part 1, Article 1; England, Wales, Sexual Offences Act 2003, Part 1, Article 1; [www.legislation.gov.uk], ნანახია 02.03.2018.

6.1 სექსუალური ხასიათის შეღწევის სახეები

იმის მიხედვით, რა ფორმით ხდება „სექსუალური ხასიათის შეღწევა“, ძირითადად, შეიძლება განვასხვავოთ ერთმანეთისაგან ვაგინალური, ანალური და ორალური შეღწევა:

- ა) ვაგინალური შეღწევის დროს მამაკაცი თავის სასქესო ორგანოს ათავსებს ქალის საშოში, რაც იწოდება ვაგინალური სექსობრივ აქტად;
- ბ) ანალური შეღწევის დროს მამაკაცის სასქესო ორგანოს შეღწევა ხდება სხვა პიროვნების ანალური ხვრელში, რაც იწოდება როგორც ანალური სექსი ან ანალური სექსობრივი აქტი;
- გ) ორალური შეღწევა გულისხმობს მამაკაცის სასქესო ორგანოს მოთავსებას სხვა ადამიანის პირში (*fellatio*), რაც გულისხმობს მამაკაცის პენისის ორალურ სტიმულაციას ან ადამიანის ენით შეღწევას ქალის საშოში (*cunnilingus*), რაც იწვევს ქალის გენიტალიების სტიმულაციას ენის ან ტუჩების გამოყენებით.

6.2. სექსუალური ხასიათის შეღწევის ფორმები

ა) სექსუალური ხასიათის შეღწევა პირის სხეულში შეიძლება მოხდეს ასევე ანილინგუსის დროს. სამედიცინო ლექსიკონის თანახმად, „*anilingus*“¹¹ – (*anus* (ანუსი) + *lingus* (ლათინური *Lingere* – ლოკვა) ეწოდება ორალურ-ანალური სექსობრივი კონტაქტის ფორმას, რომლის დროსაც ერთი ადამიანის ენის, პირის ან ტუჩების გამოყენებით ხდება პარტნიორის უკანა ტანის ხვრელში (ანუსში) შეღწევა ანუსის სექსუალური სტიმულაციისთვის.¹² ამ ტიპის სექსუალური პენეტრაცია შეიძლება განახორციელოს ყველა პირმა, განურჩევლად მათი

¹¹ სამედიცინო ლექსიკონი, [<http://medicine.academic.ru/11359/anilingus>], ნანახია 21.04.2018.

¹² ისტორიულად, ევროპაში XVII საუკუნეში მიმდინარე 30-წლიანი ომის დროს ანილინგუსი გამოიყენებოდა, ძირითადად, პატიმრებისთვის, როგორც სასჯელის სახე და საჯარო დამცირების საშუალება. მისი გამოყენების პრაქტიკა აღწერილია მხატვრული ნაწარმოებში, გერმანელი მწერლის, ჰანს იაკობ კრისტოფ გრიმელსჰაუზენის (1621-1676 წწ.) სახელგანთქმულ რომან „სიმპლიციუსიმუსში“, რომელიც 1668 წელს გამოიცა და ინგლისურად თარგმნა ჯონ ოსბორნმა 2008 წელს. აქედან მოდის ზუსტად ხალხური გამოხატულება „უკანალის ლოკვა“, რაც გულისხმობს ისეთ ქცევას, როცა ვინმე ავტორიტეტს ექცევიან ისე, რათა მას ასიამოვნონ და შემდგომ მიიღონ მისგან ის, რაც სურთ.

ამერიკის შეერთებული შტატების სასჯელალსრულებით სისტემაში ანილინგუსი იყო პატიმრისთვის ერთ-ერთი გზა, რაც შეიძლება მას ეზლო იმ დარღვევისათვის, რომელსაც ის ჩაიდენდა ციხეში. გარკვეულწინადად, ეს ქმედება მიჩნეული იყო ციხის დანაშაულების მძლავრ შემაკვებელ ფაქტორად, ვინაიდან ბევრ პატიმარს ერჩია, სიკვდილით დასჯილიყო, ვიდრე ამ სახის სექსუალური ძალადობის მსხვერპლი გამხდარიყო. დეტალურად იხ.: Byrne, J.; Hummer, D. (2007). In search of the Tossed Salad Man (and others involved in prison violence): New strategies for predicting and controlling violence in prison, *Aggression and Violent Behavior* 12(5), 531.

სექსუალური ორიენტაციისა, მიუხედავად იმისა, მისი ჩადენა მიზნად ისახავდა პირადი სიამოვნების მინიჭებას თუ პარტნიორის დამცირებას. ეს ის შემთხვევაა, როდესაც მოძალადის გავლენის ქვეშ მყოფი პირი, საკუთარი ნება-სურვილის სანინაღმდეგოდ, მოძალადის ანუ სხვა ახდენს პენეტრაციას ორალურ-ანალური სქესობრივი კონტაქტის გზით, რა დროსაც ძალადობის (ფიზიკური ან ფსიქიკური) ჩამდენი პირი პასუხს აგებს სექსუალური ხასიათის შეღწევის ჩადენისათვის.

ანილინგუსი შეიცავს ჯანმრთელობის დაზიანების პოტენციურ რისკს. პირით, ერთ ან ტუჩებით ანალურ ხვრელთან შეხებისას პიროვნება შეიძლება დაინფიცირდეს სქესობრივი გზით გადამდები სხვადასხვა ინფექციით და ვირუსებით. ასეთი შემთხვევა, დადასტურებული შესაბამისი სასამართლო სამედიცინო ექსპერტიზის დასკვნით, ბუნებრივია, გამოიწვევს დამატებითი (სისხლის სამართლის კოდექსის 132-ე მუხლი – განსაკუთრებით საშიში ინფექციური დაავადების შეყრა) მუხლით კვალიფიკაციას და დანაშაულთა ერთობლიობით პირის სისხლისსამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემას.

ბ) როგორც სისხლის სამართლის კოდექსის 137-ე მუხლის დისპოზიციის შინაარსიდან ირკვევა, გაუპატიურების დროს შესაძლებელია ადამიანის ანუ სხვა ვაგინაში შეღწევა მოხდეს სხეულის რომელიმე ნაწილის ან სხვა რაიმე საგნის გამოყენებით. მაგალითად, ანუ სხვა შეღწევა შეიძლება განხორციელდეს ერთი ან რამდენიმე თითის გამოყენებით, რასაც უწოდებენ „*Fingering*“-ს, რომლის დროსაც ხდება ანუ სხვის ხვრელის ან ვაგინის კლიტორის სტიმულაცია სექსუალური აღზნებისთვის. ეს ქმედება შეიძლება იყოს ასევე ორმხრივი მასტურბაციის, შეღწევის ან სხვაგვარი სექსუალური ქცევის ნაწილი. სექსუალური ხასიათის ასეთი ქმედება შეიძლება ჩადენილ იქნეს შეღწევით (ვაგინაში, ანუ სხვა) და შეღწევის გარეშე (ზედაპირული) სახით. „*Fingering*“-ი დანაშაულებრივ ქმედებად შეიძლება მიჩნეულ იქნეს მაშინ, როდესაც ის ატარებს ძალადობრივ ხასიათს და არ შეესაბამება პარტნიორის თავისუფალ ნებას და მთავარი – ატარებს შეღწევად ხასიათს. მაშინ, როდესაც ეს ქმედება არაშეღწევადი ხასიათისაა, თუნდაც თავისი არსით იყოს ძალადობრივი ქმედება, არ განიხილება გაუპატიურებად. ასეთ შემთხვევაში მოძალადემ შეიძლება პასუხი აგოს მხოლოდ გამოვლენილი ძალადობისთვის. იმ შემთხვევაში კი, თუ მოძალადის განზრახვა მოიცავდა თითის ან თითების გამოყენებით სექსუალურ პენეტრაციას ვაგინაში ან ანუ სხვაში სექსუალური მიზნებისთვის ან სექსუალური ლტოლვის გამო და ეს ქმედება შეწყდება ზედაპირული, არაშეღწევადი, „*Fingering*“-ის დროს, მაშინ პირი პასუხს აგებს გაუპატიურების მცდელობისათვის. შესაძლებელია, არაშეღწევადი, ზედაპირული „*Fingering*“-ი ემსახურებოდეს ანუ სხვის, კუნთების მოღუნების მიზანს და

იყოს გაუპატიურების ჩადენის მოსამზადებელი სტადია. აქვე უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ თითის გამოყენებით ქალის ვაგინაში სექსუალური პენეტრაცია სამედიცინო მიზნებისთვის არ ქმნის გაუპატიურების შემადგენლობას.

რაც შეეხება ანუსში სექსუალურ პენეტრაციას თითის/თითების გამოყენებით, პარტნიორის თანხმობის შემთხვევაში შეიძლება იყოს სასიამოვნო, ვინაიდან ყველა ნერვიული დაბოლოებები თავს იყრის ანუსის მიდამოებში. რამდენადაც ეს შეიძლება იყოს სასიამოვნო, იმდენად შეიძლება იყოს უსიამოვნო, თუ ამ ქმედებას ადგილი ექნება პარტნიორის თავისუფალი ნების უგულებელყოფით, რაც აიძულებს მას, თავის თავზე განიცადოს მისი ნებასურვილის საწინააღმდეგო ქმედება ძალადობის, ძალადობის მუქარის ან უმწეო მდგომარეობაში ყოფნისას, რაც მოგვცემს გაუპატიურების შემადგენლობას.

გ) გაუპატიურების დისპოზიციის შინაარსიდან გამომდინარე, სექსუალური ხასიათის შეღწევა შეიძლება ჩადენილ იქნეს ასევე მუშტის გამოყენებით, რომელიც „*Fisting*“-ის სახელწოდებითაა ცნობილი. მუშტის გამოყენებით სექსუალური პენეტრაცია გამოგონილ იქნა მეოცე საუკუნეში ჰომოსექსუალი მამაკაცების მიერ, რომელიც შემდგომ ფართოდ გავრცელდა და დაინერგა ქალების მიერ, როგორც სექსუალური სტიმულაციის საშუალება.¹³ ეს არის იგივე სექსუალური ხასიათის მოქმედება, რომლის ჩადენის დროს ადამიანის ხელის მუშტის (მოკუმშულ მდგომარეობაში) მოთავსება ხდება მეორე ადამიანის (სექსუალური პარტნიორის) ვაგინაში ან სწორ ნაწლავში; თუმცა მუშტით სექსუალური პენეტრაცია შეიძლება ჩადენილ იქნეს პარტნიორის გარეშეც, მარტოდმარტო. „*Fisting*“-ს შეიძლება შედეგად მოჰყვეს ქალის ვაგინის, სწორი ნაწლავის ან მსხვილი ნაწლავის კედლების ნახევი ჭრილობები ან პერფორაცია, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს მძიმე შედეგები, მათ შორის სიკვდილი.

მსგავსად საქართველოს კანონმდებლობისა,¹⁴ დიდ ბრიტანეთში აკრძალულია ფისტინგის გამოსახულებით ფოტო- და ვიდეომასალის გავრცელება, თავისი ექსტრემალური ხასიათის გამო. ამ მხრივ საყურადღებოა დიდ ბრიტანეთში, საიმონ ვოლშის¹⁵ წინააღმდეგ წარმოებული სისხლის სამართლის საქმე, რომელსაც ბრალად ედებათა ფისტინგის ამსახველი უხამსი ფოტოების გავრცელება/გამოქვეყნება, რაც დანაშაულია ინგლისის

¹³ დაწვრილებით იხ. By Larry R. Shockey, The Sacred Art of Fisting, Practical tips & considerations for men who engage in anal fisting, San Francisco, February 2009, [http://handballacademy.org/wp-content/uploads/2013/08/SAOF_Final_web.pdf], ნანახია 11.04.2018.

¹⁴ საქართველოს სისხლის სამართლის მოქმედი კოდექსის 255-ე მუხლით, არის საზოგადოებრივი ზნეობის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული და ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას პორნოგრაფიული ნაწარმოების ან სხვა საგნის უკანონო დამზადება-გასაღებისთვის.

¹⁵ M. Jackman, Extreme Porn Trial: consensual sex and the state . London, ნანახია 01.04.2013.

კანონმდებლობით. მიუხედავად ამისა, ნაფიცი მსაჯულების მიერ სრულად იქნა იგი გამართლებული და პროკურატურის ასეთი ქმედებები სასამართლოს მიერ მიჩნეულ იქნა სახელმწიფოს უხეშ ჩარევად ადამიანის პირად უფლებებში; პროკურატურა მიიჩნევდა, რომ ფისტინგის ამსახველი ფოტოების გამოქვეყნება ეწინააღმდეგებოდა ე.წ. უხამსი გამოქვეყნებების შესახებ აქტს¹⁶ და არ იყო ევროპის კონვენციით გარანტირებული გამომხატვის თავისუფლების უფლების შეზღუდვა. ასეთი შინაარსის ფოტოვიდეომასალა ინოვება ექსტრემალურ პორნოგრაფიად. ექსტრემალური კი ნიშნავს მეტისმეტად შეურაცხყოფელ, ამაზრზენ ან სხვაგვარად უხამსი ხასიათის შემცველ ფოტო- ან ვიდეომასალას, რომელზეც ასახულია სექსუალური ხასიათის აქტის ჩადენა ისეთი გზებითა და საშუალებებით, როგორც სავარაუდო საფრთხეს უქმნის პირის სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას¹⁷ და განკუთვნილია პორნოგრაფიული მიზნებისთვის.

დ) სექსუალური პენეტრაცია ადამიანის სხეულის რომელიმე ნაწილის გამოყენების გარდა, შეიძლება მოხდეს რაიმე სექსუალური შინაარსის მატარებელი საგნის გამოყენებით. ასეთი საგანი შეიძლება იყოს პენისის ფორმის საგანი, ხელკეტი (მათ შორის სპეციალური) ან ელექტრონული მოწყობილობა ე.წ. „dildo“, „Vibrator“ ან სხვა სექსსათამაშოები, რომლებიც სხვადასხვა სქესისა და ორიენტაციის მქონე პირების მიერ გამოიყენება როგორც ადამიანის საშოში ან ანუსში შეღწევის საშუალება მასტურბაციისთვის ან სხვა სექსუალური აქტივობისთვის.

7. გაუპატიურება ინგლისის სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით

თანამედროვე ინგლისში სისხლის სამართლის ძირითად წყაროებად ითვლება სტატუტები (საპარლამენტო კანონმდებლობა) და სასამართლო პრეცედენტები. ინგლისის სისხლის სამართლის თავისებურებაა კოდიფიცირებული აქტების – კოდექსების – არარსებობა.

კოდიფიკაციის პირველი ცდა განხორციელდა 1833–1849 წლებში. კოდიფიკაციის სპეციალური მუშაობის შედეგი იყო სისხლისსამართლებრივი კანონების მთელი რიგის მიღება. სქესობრივი დანაშაულების სფეროში მოქმედებს

¹⁶ Obscene Publications Acts (OPA), 1959, [<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/7-8/66/contents>], ნანახია 10.04.2018.

¹⁷ Section 63 of the Criminal Justice and Immigration Act 2008, [<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/4/section/63>] >[05.04.2018].

ინგლისის პარლამენტის მიერ 2008 წლის 9 ივლისს მიღებული №1769 სტატუტი „სექსუალური დანაშაულების“ შესახებ. ასევე არსებობს ე.წ. გაიდლაინები, რომელთაც ადგენს სპეციალური საბჭო. ეს არის გადანყვეტილების დადგენისათვის ძირითადი სახელმძღვანელო პრინციპების კრებული, რომლითაც დგინდება სექსუალური და სხვადასხვა სახის დანაშაულების დამამძიმებელი და შემამსუბუქებელი გარემოებები.

განსახილველი საკითხის ქრილში საყურადღებოა საქმე *R v. Millberry and others* [2003] 2 Cr.App.R.(S)31,¹⁸ სადაც საბჭომ დაადგინა, ის ძირითადი პრინციპები, რომლებიც მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული გაუპატიურების, როგორც ძალადობრივი ხასიათის სექსუალური დანაშაულის, ჩამდენის მიმართ სასჯელზე მსჯელობისას. საბჭომ ასევე განმარტა, რომ სწორედ იმავე პრინციპებით უნდა იხელმძღვანელონ სასამართლოებმა სექსუალური ხასიათის ძალადობრივი დანაშაულების სხვა ფაქტებზე მართლმსაჯულების განხორციელებისას, რომელთა სახეების ძირითადი ჩამონათვალი მოცემულია „სექსუალური დანაშაულების 2003 წლის აქტში“.¹⁹ მისი პირველი ნაწილი მოიცავს გაუპატიურებისა და სხვადასხვა ძალადობრივი სექსობრივი დანაშაულების ჩამონათვალს, რომელთა ჩანაცვლება და ახლებური ჩამოყალიბება მოხდა „სექსუალური დანაშაულების შესახებ 2008 წლის აქტით“.²⁰ ამ აქტმა გააუქმა გაუპატიურების დანაშაულის შესახებ არსებული საერთოსამართლებრივი ნორმები და, ამასთან, ჩაანაცვლა სხვადასხვა ახალი სექსუალური ხასიათის დანაშაულებრივი შემადგენლობების ახლებური განმარტებით.

„სექსუალური დანაშაულების შესახებ 2008 წლის აქტი“ განასხვავებს გაუპატიურებას სხვა სახის სექსუალური პენეტრაციისაგან და მას მოიხსენიებს როგორც „თავდასხმას შეღწევით“ (*Assault by penetration*). გაუპატიურებად მიჩნეულია ისეთი სექსუალური დანაშაული, როდესაც მეორე პირის ვაგინაში, ანუსში ან პირში შეღწევა ხდება ბრალდებულის პენისის გამოყენებით.²¹

¹⁸ დაწვრილებით იხ. Sentencing Guidelines Council, Guideline Judgments Case Compendium, March 2005, 44, <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20100519200657/www.sentencing-guidelines.gov.uk/docs/complete_compendium.pdf>, ნანახია 05.04.2018.

¹⁹ Sexual Offences Act, 2003, [http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2003/42/pdfs/ukpga_20030042_en.pdf], ნანახია 01.04.2018.

²⁰ The Sexual Offences (Northern Ireland) Order 2008, Statutory Instruments, Northern Ireland, 2008 No. 1769 (N.I. 2) ,[http://www.legislation.gov.uk/nisi/2008/1769/pdfs/uksi_20081769_en.pdf], ნანახია, 01.09.2016.

²¹ Part 2, Non-Consensual Sexual Offences, Rape, 5. Sexual Offences Act 2008, 6.

8. გაუპატიურება აშშ-ის სისხლის სამართლის კანონმდებლობის (ორეგონის შტატის სტატუტი) მიხედვით

პენეტრაციული სექსუალური დანაშაული, ზოგადად, არაპენეტრაციული შინაარსის სექსუალურ დანაშაულებთან შედარებით, უფრო მომეტებული საშიშროების მატარებელია ადამიანის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის. ვინაიდან პენეტრაციული სექსობრივი დანაშაულის ობიექტი, გარდა დაზარალებულის სექსობრივი თავისუფლებისა, შეიძლება იყოს მისი ჯანმრთელობა, ზოგ შემთხვევაში კი სიცოცხლეც. კანონით აკრძალული ხერხების გამოყენებით ჩადენილი სექსუალური ხასიათის შელწევა დანაშაულია, მიუხედავად იმისა, თუ რამდენად ღრმა იყო ან დასრულდა თუ არა პენეტრაცია კონკრეტულ შემთხვევაში ეაკულაციით. უკანონო პენეტრაცია არის პიროვნების წინააღმდეგ მიმართული პირველი ხარისხის A კლასის ფელონია, მეტად საშიში დანაშაული აშშ-ში,²² რაც (ცალკეული გამონაკლისების გარდა²³) ნიშნავს პირის ქმედებას, როდესაც პირი აღწევს საშოში, ანუში ან პირში პენისის ან სხვა საგნის გამოყენებით და მსხვერპლი ექვემდებარება ძალადობას, მსხვერპლი არის 12 წლამდე ასაკის, ან ფიზიკური თუ ფსიქიკური ნაკლის გამო იმყოფება ისეთ ქმედუუნარო მდგომარეობაში, რომ არ შესწევს უნარი, განაცხადოს თანხმობა.

9. დასკვნა

ამდენად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში, კერძოდ კი სექსობრივი თავისუფლების წინააღმდეგ მიმართულ ძალადობრივ დანაშაულებში ცვლილების შეტანის გზით, ერთი მხრივ, გაჩნდა მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისობაში მოყვანის შესაძლებლობა საერთაშორისოსამართლებრივ ნორმებთან, ხოლო მეორე მხრივ, არსებული ფორმით ასახულმა ცვლილებებმა თეორიაში წარმოშვა გარკვეული პრობლემები და ნათელი გახადა ის ნაკლოვანებები, რომლებიც ახასიათებს ძალადობით ჩადენილ სექსობრივი თავისუფლების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულის საკანონმდებლო ჩანაწერს. ამან შეიძლება პრაქტიკაშიც წარმოშვას გარკვეული პრობლემები კვალიფიკაციის კუთხით გაუპატიურების დისპოზიციის შინაარსობრივი არასრულყოფილების გამო, ასევე ჩადენის ფორმის – სექსუალური ხასიათის შელწევის კანონისმიერი

²² ორეგონის შტატის სტატუტი, §163.411, აშშ, 2013, [www.oregonlaws.org/ors/163.411], ნანახია 01.07.2016.

²³ იქვე, §163.412, [www.oregonlaws.org/ors/163.412], ნანახია 06.08.2016.

განმარტების ზოგადი ხასიათის და ჩადენის სახეების არაამომწურავი ჩამონათვალის გამო.

სისხლის სამართლის კოდექსის XXII თავში განხორციელებული ცვლილებების შედარებითმა ანალიზმა საზღვარგარეთის ქვეყნების კანონმდებლობასთან (აშშ, დიდი ბრიტანეთი) ნათელი გახადა სტატიაში წამოჭრილი საკითხების დამატებითი მეცნიერული კვლევის საჭიროება, რომელთა გაზიარებაც და შემოთავაზებული ფორმით ცვლილებების ასახვა სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამის მუხლებში და მათი კანონად ქცევა თავიდან აგვაცილებს კვალიფიკაციასთან დაკავშირებულ, მოსალოდნელ ექსცესებს და გაუმარტივებს პროცესის მწარმოებელს გაუპატიურების ქმედების დანაშაულად კვალიფიკაციის საკითხების განხილვასა და გადაწყვეტას.